

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Ингрид Симеонова Шикова – Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Политически науки 3.3 – Европеистика – Политики на Европейския съюз

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по Икономика, професионално направление 3.8.: Икономика - Световно стопанство и международни икономически отношения, (Управление на международни проекти)

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1209/23.04.2021г. на Зам.Ректора по НИД и МС на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ана Тошкова Николова

Тема на дисертационния труд: **УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРОЕКТИ**

Становището е разработено в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в УНСС и със стандарта за формата и съдържанието на рецензиите и становищата при провеждане на публична защита на дисертационни трудове за придобиване на образователна и научна степен доктор в УНСС.

1. Информация за дисертанта

Ана Тошкова Николова има бакалавърска степен по икономика–Предприемачество и магистърска степен по Управление на международни проекти от Университета за национално и световно стопанство. Зачислена е като задочен докторант на обучение финансирано от държавата в катедра „Международни икономически отношения и бизнес“ през март 2015г. Има опит в управлението на

проекти, което е важна предпоставка за професионална компетентност и допринася за практическата насоченост и полезност на дисертационния труд.

1.Обща характеристика на представения дисертационен труд

- **Важност и актуалност на проблема**

Управлението на проекти се еманципира постепенно в самостоятелна специалност и професия. То обвързва в себе си много дейности, а те се концентрират преди всичко върху задачата да се превърне въображението в реалност при максимална производителност с минимални разходи на труд и средства и в рамките на определен срок.

Управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни като част от цялостното управление на проектите е много важен елемент за създаване на подкрепата, която е необходима за успешното разработване и осъществяване на проектите, включително и за навременното комуникиране със заинтересованите страни, за да се разберат ползите от проекта, да се осигури предвидимост на техните реакции и те да бъдат ангажирани по подходящ начин със съответния проект. Чрез управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни се осигурява необходимата информация както за планиране и разработване на проекта, така и за вземането на решения в последващите етапи на цикъла на проекта, тоест той е важен елемент не само за планирането на проекта, но и за неговото успешно осъществяване. Именно тези важни елементи от управлението на проектите са подробно анализирани в предложения дисертационен труд. Безспорно темата на дисертационния труд е важна и актуална, особено в практическо отношение.

Въпреки многобройните публикации в сферата на управлението на проекти, дисертацията дава един интересен и задълбочен научен и практически поглед към тази тематика с фокус върху управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни, неговите теоретичните основи и практически елементи. Прочитът на предложения труд ни оставя без съмнения, че в него са анализирани **важни, актуални и подходящи за докторантско изследване, въпроси, съчетани с практически ползи.**

- **Обем и структура**

Дисертационният труд е в общ обем от 276 страници, от които 251 страници текст, 4 приложения и използвана литература, състояща се от 399 заглавия.

Дисертацията е структурирана в увод, четири глави и заключение.

В увода е аргументирана както актуалността на темата, така и специалния интерес на докторантката към нея. Ясно са формулирани целите и конкретните задачи на изследването. Логично е формулирана основната теза на изследването, според която заинтересованите страни са ключов фактор в управлението на международни проекти, който допринася за тяхното изпълнение, и управлението на взаимоотношенията с тях е важно за осъществяването на проекта и резултата от него. В увода са формулирани и редица конкретни въпроси, чиито отговори търси изследването. Посочени са основните методи на изследване като съчетаване на теоретичен подход с анализ на развитието на конкретен случай и собствени проучвания. Определени са както изследователските задачи, така и ограниченията на изследването.

Първа глава прави преглед на теории и практики, свързани с темата за управлението на заинтересованите страни в международните проекти и изяснява определения и терминология. Втора глава разглежда проектите за изграждане и развитие на научно-технологични паркове, които са основен фокус на практическата част на дисертацията. В трета глава се изследва връзката между управлението на взаимоотношенията със заинтересованите страни и осъществяването на проектите за изграждане на научно-технологични паркове. Четвърта глава е посветена на изследване на конкретен проект – проектът за изграждане на научно-технологичния парк София Тех Парк, като е предложен дизайн на модел за работа със заинтересованите страни. Дисертацията завършва с основни изводи и заключения от направените изследвания и анализи.

- **Използвана научна литература**

Ана Николова е използвала богата литература и информационни източници. Използвани са монографични издания и анализи, научни статии, документи, които имат отношение по темата на дисертацията. Може да се направи изводът, че докторант

Николова е проучила голям брой публикации и документи и демонстрира висока осведоменост по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд.

2. Оценка на дисертацията и получените научни резултати

Представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на законовите изисквания – той е свидетелство, че авторът притежава задълбочени познания по темата, познава теорията и академичната литература в изследваната област и демонстрира способност за осъществяване на самостоятелни научни изследвания. Дисертационният труд е обсъден от катедра „МИО и бизнес“ при факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС на 20.04.2021 г. и е насочен за защита пред научно жури.

Избраната структура на дисертацията е логична и чрез нея е направен аргументиран и изчерпателен анализ. Дисертацията разглежда въпроси на теорията, но нейната основна заслуга е свързана с практическите изследвания и резултати. Особен интерес представлява четвърта глава, в която е разгледан конкретен казус и е предложен модел за управление на взаимоотношенията със заинтересованите страни, който е апробиран в изследвания случай. Положително е, че всяка глава завършва със синтезирано обобщение. Направените изследвания и анализи, както и представените изводи и заключения дават основание да се потвърди основната теза, формулирана в увода, че заинтересованите страни са фактор в управлението на международни проекти, който допринася за тяхното изпълнение и управлението на взаимоотношенията с тях е ключово за изпълнението на проектите и резултатите от тях. Направените изводи и препоръки от дисертационния труд биха били много полезни за институции и компании, които развиват проектна дейност.

Моята цялостна оценка за дисертационния труд е положителна – осъществено е едно професионално и компетентно изследване. Не мога да пропусна и старателното оформление на дисертацията, точната терминология, добрия стил и език.

3. Оценка на автореферата, публикациите и приносите

Авторефератът отговаря на съдържанието на дисертационния труд. Ана Николова има 3 публикации по темата на дисертацията. Всички публикации са

представени на научни конференции, което е доказателство за нейния траен интерес в областта на темата на дисертацията.

Приемам приносите, посочени в автореферата. Според мен, те се съдържат в обогатяване и доразвиване на съществуващите знания и теории в областта на темата на дисертацията, но преди всичко в постигнатите практически резултати. Приносите, отговарят на изискванията към дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

4. Препоръки и въпроси

Като имам предвид характера на дисертацията, бих препоръчала на Ана Николова след съответна преработка да публикува практически полезните части. Мисля, че би се получило едно интересно и полезно помагало за ръководителите на проекти.

Бих искала да поставя и един въпрос на докторант Николова – Какви конкретни препоръки би могла да направи за управление на взаимоотношения със заинтересовани страни, които са негативно настроени към осъществяването на определен проект?

5. Заключение

Представената за рецензирана дисертация отговаря на изискванията за присъждане на образователна и научна степен “доктор”. Дисертационният труд на докторант Ана Николова е завършено самостоятелно изследване и показва нейната научна осведоменост и информационна култура в областта на управлението на международни проекти.

Въз основа на цялостната положителна оценка на дисертационния труд **„УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПРОЕКТИ“** подкрепям присъждането на образователна и научна степен “доктор” на Ана Тошкова Николова.

20 май 2021г.

София

проф.Ингрид Шикова